

**РЕГИОНАЛЕН ЕКСПЕРТНО –
КОНСУЛТАНТСКИ И ИНФОРМАЦИОНЕН
ЦЕНТЪР „ЧИТАЛИЩА“
ГРАД ДОБРИЧ**

бул. "25 – ти септември", № 44
тел./факс: 058/ 603 661
e-mail: ekic@abv.bg

АНАЛИЗ
НА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩАТА
ОТ ОБЛАСТ ДОБРИЧ
ПРЕЗ 2007 ГОДИНА

ОБЛАСТ ДОБРИЧ

ТЕРИТОРИАЛНО ДЕЛЕНИЕ

карта на областта

Кратка информация за област Добрич

Област Добрич се намира в Североизточна България и заема по-голямата част от Южна Добруджа. На север граничи с Република Румъния, на изток с Черно море, на юг с Варненска област, на югозапад със Шуменска област и на запад със Силистренска област. На територията на областта са гранично-пропускателните пунктове Дуранкулак и Йовково.

Областта има обща територия 4711 кв.км .(4,24% от територията на Република България), от които обработваеми те площи са 3800206дка. Населението наброява 234845 жители в 213 населени места – в т.ч. 6 града и 207 села. Областен център е гр. Добрич. Структуроопределящи отрасли на областната икономика се явяват селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури, леката и хранително – вкусова промишленост, машиностроенето и туризма.

ОБЩИНИ	Територия кв.км.	Брой населени места	Градо ве	Села	Брой читали ща
Добрич - град	101,3	1	1	-	3
Добричка	1298	68	-	68	34
Балчик	523	22	1	21	10
Генерал Тошево	986	40	1	39	20
Каварна	480,6	21	1	20	13
Крушари	417,5	19	-	19	7
Тервел	579,6	26	1	25	12
Шабла	325	16	1	15	5
ОБЩО	4711	213	6	207	104

ОБЩИНА ДОБРИЧ - град ¹

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Община Добрич - град обхваща територията на гр.Добрич, с население 105276 жители.Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явяват леката и хранително – вкусовата промишленост и машиностроенето.

В общината има регистрирани три народни читалища. НЧ"Й.Йовков" е най – голямото читалище в областта със 137 годишна история.В квартал Рилци е НЧ"Пробуда", което до скоро е било като филиал на НЧ"Й.Йовков".Третото читалище е НЧ"Романо дром".

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Добрич и тя се използва за фонд работна заплата.Субсидираните бройки са 41, като 31 от тях са в читалище "Й.Йовков, 8 – в читалище "Романо дром" и 2 – в НЧ"Пробуда".

Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно.Исключение прави НЧ"Романо дром", което заема етаж от общинска сграда под наем.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, както и с целеви допълнителни субсидии от Министерство на културата. За пръв път през тази година общината съфинансира проект за ремонт на НЧ"Й.Йовков" по линия на допълващата субсидия от МК с 15000лв.

Техническата обезпеченост на читалищата е на добро ниво.С компютри разполагат всички читалища - "Й.Йовков" – 24бр., макар и много амортизирани , "Романо дром" – 2бр. и „Пробуда” – 1бр. Това обуславя реалните им възможности за получаване на актуална информация за действащи програми и оперативни програми, както и натрупания опит в разработка и реализиране на проекти – с изключение на „Пробуда”.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения, новозакупени книги от собствени средства и по проекти към МК.Читалище "Романо дром" има ограничен фонд и се нуждае от специализирана литература.Поради техническа необезпеченост въведена автоматизация на библиотечната дейност има единствено в НЧ"Й.Йовков".

Културната дейност се изразява в предоставения на обществеността богат културен продукт на танцовите и певчески формации на НЧ"Й.Йовков" – с десетки национални и

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

международни награди, на школите по изкуствата и на езиковите школи. НЧ "Пробуда" се е насочило основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, а НЧ "Романо дром" – към специфичните потребности на ромското население.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА ДОБРИЧ - ГРАД

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Сътрудничество с други културни и образователни институции на местно и национално ниво ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Сравнително добра кадрова обезпеченост ☐ Наличие на комуникационни средства – тел., факс, интернет ☐ Осигурен достъп до навременна информация за възможностите за външно финансиране – „Й.Йовков” и „Романодром” ☐ Натрупан опит в проектна дейност - „Й.Йовков” и „Романодром” 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Липса общинска стратегия за развитие на читалищата ☐ Няма допълнително субсидиране за дейност от общината ☐ Конкуренция в сектора – младежки дом, център за работа с деца – пряко финансирани от общината ☐ Силна зависимост от външно финансиране ☐ Неподдържан сграден фонд ☐ Недостатъчни средства за абонамент и закупуване на нова литература ☐ Не се спазва механизмът за разпределение на годишната субсидия

Препоръки:

- да се предвидят възможности на местно и национално равнище за повишаване на квалификацията и преквалификацията на читалищните работници
- поддържане на сградния фонд/ публична общинска собственост/ със средства от общинският бюджет
- създаване на общински фонд за финансова подкрепа на самодейните състави на читалищата на конкурсен принцип

- участие на читалищата в разработката на общинската стратегия за развитие наред с другите културни институции
- участие на читалищата в разработката на културната програма на общината
- активизиране на диалога на читалищата с НПО в духовната сфера, културата и образованието, с цел партньорство за разработка на проекти.

ОБЩИНА ДОБРИЧКА ²

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 1298кв.км., от които обработваеми те площи са 1025675дка. Населението наброява 27800 жители в 68 населени места, като няма обособен общински център. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури.

В четиридесет и две населени места на общината има регистрирани четири десет и две народни читалища – от тях работещи са тридесет и четири. В селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Добричка и тя се използва за фонд работна заплата. Субсидираните бройки са 42, като 39,5 от тях са по селските читалища, а 2,5 се разпределят като хонорари на художествени ръководители на самодейни състави към читалища според нуждите. Към всички работещи читалища в селата има разкрити субсидирани бройки. От назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекарите, шестима са с висше и полувисше образование, а останалите - със средно образование и голям опит.

С компютри са оборудвани 9 читалища – 5 през 2006г. – но нито едно не разполага с интернет. Това обуславя трудния достъп до информация, както на секретарите, така и на населението. И през тази година основно средство за комуникация помежду им, се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел “Култура” на общината.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки има във всички читалища, без това в село Камен. Те се обслужват от секретарите. Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели. Обновяват се от дарения, новозакупени книги чрез отдел “Култура” на общината и проекти към МК. Поради техническа необезпеченост никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Във всички читалища, с изключение на тези в селата Хитово, Росеново и Воднянци има постоянно действащи самодейни колективи.

- 8 танцови състава за автентичен фолклор – Стефаново, Смолница, Житница, Дянково, Тянево, Дончево, Козлодуйци.
- 2 театрални състава – Дянково, Бенковски.
- 24 фолклорни певчески групи - Стефаново, Смолница, Житница, Дянково, Тянево, Бранище, Черна, Стожер, Плачи дол, Овчарово, Карапелит, Победа, Ведрина, Божурово, Батово, Ловчанци, Ст.Караджа, Ломница, Лясково, Одринци, Славеево, Царевец, Дончево, Ласкалево, Свобода.
- 2 битови хора - Стожер, Ведрина.

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

- 2 клуба на жената – Стожер, Царевец.
- 2 клуба „Млад приятел на книгата” – Смолница, Методиево.
- 2 групи за художествено слово – Бенковски, Методиево.
- 1 група за изворен фолклор – Божурово.
- 1 група за стари градски песни – Паскалево.
- 1 инструментален състав – Смолница.
- 1 състав за хумор, сатира и забава – Стефаново.
- 7 коледарски групи – Камен, Плачи дол, Овчарово, Карапелит, Божурово, Ловчанци, Дончево.
- 3 лазарски групи – Овчарово, Карапелит, Дончево.
- 1 младежка формация за модерни танци – Божурово.

Ежегодно в общинският бюджет се заделят средства за ремонт на сградния фонд, както и за подпомагане дейността на читалищата.

Самодейците получават признание и оценка на труда си не само на собствена сцена, а и при ежегодното си участие на областния фолклорен събор в с.Дебрене, организиран от община Добричка, на регионални събори и фестивали в областта и страната и периодично на Националния събор в Копрившица.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА ДОБРИЧКА

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Подкрепа от общината чрез допълнително субсидиране и финансиране на културни прояви ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Организираният ежегодно фолклорен събор в с.Дебрене стимулира и дава възможност за масово представяне на всички самодейни колективи – над 2000 участници ☐ Липса на конкуренция с други културни институции по места 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите и читалищата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет за възможности за външно финансиране ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти ☐ Недостатъчни средства за абонамент и закупуване на нова литература ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство

Препоръки:

- да се потърси възможност за оборудване на читалищата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност
- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации
- общината да използва възможностите предлагани от програмата за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общината може да включи читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен
- при допълнително субсидиране от страна на общината да се прилага проектния принцип, като форма на практическо обучение на читалищните кадри за разработка и изпълнение на проекти

ОБЩИНА БАЛЧИК ³

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 523 кв. км., от които обработваеми те площи са 339480 дка. Населението наброява 23857 жители в 22 населени места. Общинският център – гр. Балчик има 14000 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури и туризма.

В девет населени места на общината има регистрирани десет народни читалища – две в общинският център и осем в прилежащите села. Особено в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Балчик и тя се използва за фонд работна заплата. Субсидираните бройки са 34, като 26 от тях са в двете читалища в общинския център, а останалите 8 – по селските читалища. Към всички читалища в селата има разкрити субсидирани бройки. От назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари, един е полувисше образование, останалите са със средно образование и голям опит. От тези в общинския център 14 са с висше и полувисше образование, 11 – със средно и един с основно.

Техническата обезпеченост на читалищата в селата е на ниско ниво. С компютри и интернет разполагат единствено читалищата в селата Соколово, Сенокос и Кранево, а Гурково има само компютър. Това обуславя трудния достъп до навременна информация и ограничава възможностите за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми. В гр. Балчик читалищата разполагат с по 8 компютъра – от тях за служебни цели по два.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки има във всички читалища. Те се обслужват от секретарите. Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели. Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел “Култура” на общината. Поради техническа необезпеченост никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност, с изключение на НЧ “П. Хилендарски” – Балчик – библиотечен софтуер “АБ”

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Във всички читалища има постоянно действащи самодейни колективи.

- 5 театрални състава – Балчик – „П.Хилендарски” и „В.Левски”-2, Оброчище и Гурково
- 5 хора – „П.Хилендарски” – 3 и „В.Левски” в Балчик и Соколово
- 4 групи за нар.песни – Гурково, Стражица, Дропла и Сенокос
- 4 детски музикални школи – „П.Хилендарски” и „В.Левски” в Балчик, Оброчище и Сенокос
- 3 школи и групи за нар. танци – Оброчище, Стражица и Змеево
- 3 групи за стари градски песни – Гурково, Дропла и Кранево
- 2 групи за автентичен фолклор – Соколово и Змеево
- 2 групи за църковно пеене – Гурково и Дропла
- 1 клуб на пенсионера – Оброчище
- Групи за популярни песни и естрадно пеене, балетна и хорова школи – „П.Хилендарски” в Балчик

Ежегодно в общинският бюджет се заделят средства за ремонт на сградния фонд, както и за подпомагане дейността на читалищата – за 2007г сумата е 189097лв. Създаденият общински читалищен съюз спомага за обмяна на опит между читалищните работници.

Самодейците получават признание и оценка на труда си не само на собствена сцена, а и при ежегодното си участие на областния фолклорен събор в с.Дебрене, организиран от община Добричка, на регионални събори и фестивали в областта и страната и периодично на Националния събор в Копрившица, а НЧ “П. Хилендарски” има и международни участия.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА БАЛЧИК

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Създаден е общински съюз на читалищата за подпомагане на дейността им ☐ Подкрепа от общината чрез допълнително субсидиране и финансиране на културни прояви ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Липса на конкуренция с други културни институции по места 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите и читалищата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет за възможности за външно финансиране с изключение на читалищата в общинския център ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти ☐ Физически и морално остаряла литература ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство

Препоръки:

- да се потърси възможност за оборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност
- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за

- разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации
- предвид засиленият интерес на заселилите се в района чужденци – основно англичани, към историята на Добруджа общината да подпомогне в читалищата да се създадат или възстановят малки етнографски експозиции, които да ги запознават с местния бит и обичаи
 - с помощта на общината да се даде възможност на читалищните колективи да участват в културните прояви в архитектурен комплекс “Двореца”, с цел популяризиране и вентичния фолклор сред наши и чужди туристи
 - общината да използва възможностите предлагани от програмата за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
 - предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общината може да включи читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен
 - общинското ръководство да заложи на проектния принцип при допълнителното субсидиране, за да привикнат читалищните дейци към този начин на работа

ОБЩИНА ГЕН. ТОШЕВО 4

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 986кв.км., от които 853729дка са обработваеми площи. Населението наброява 20966 жители в 40 населени места. Общинският център - гр. Генерал Тошево има 8346 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури.

В деветнадесет населени места на общината има регистрирани двадесет народни читалища – две в общинския център и осемнадесет в прилежащите села. Особено в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Генерал Тошево и тя се използва за фонд работна заплата.Субсидираните бройки са 35, като 18 от тях са в двете читалища в общинския център, а останалите 17 – по селските читалища. Към читалищата в селата Сноп, Калина няма разкрити субсидирани бройки и това е една от причините да няма и никаква дейност. От 2007г. Макар и на половин бройка има назначени читалищни секретари в Зограф и Балканци, а от 2008 ще има и в Сноп. Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но като се има предвид, че е строен през 60 – 70 – те години на миналия век, се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, която е отделила от собствените си средства само през 2007г. за неотложни ремонтни работи и дейност близо 300 000 лв. Положителното е, че усилията са насочени не само към външни ремонти, а вече и към залите и библиотеките на читалищата.През 2007г. Започна реализация на проект на общината за основен ремонт на сградата на НЧ”Светлина” – Г.Тошево по програма САПАРД.

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд.На които не са реално оземлени общината изплаща полагащата им се рента, според взето решение на Общинския съвет.

Техническата обезпеченост на читалищата е на ниско ниво.С компютри разполага единствено читалището в общинския център , Пчеларово и Дъбовик, а с интернет – само в общинския център.Това обуславя трудния достъп до навременна информация и ограничава възможностите за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми.Като основно средство за комуникация помежду си се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел “Култура” на общината.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки няма единствено в селата Зограф, Калина, Балканци.На останалите места в

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

селата те се обслужват от секретарите. Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели. Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел "Култура" на общината и спечелени проекти към МК. Поради техническа необезпеченост никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Читалището в Дъбовик придоби опит и като партньор в трансгранични проекти с Хоровата асоциация „Йон Пелеарка” – Констнца, Р. Румъния. Във всички читалища има разкрити постоянни форми на работа.

- 1 школа по изкуствата – Г. Тошево
- 1 езикова школа – Г. Тошево
- 11 групи за автентичен фолклор – Малина, Кардам, Росица, Дъбовик, Чернооково, Красен, Преселенци – 2, Житен, Люляково, Пчеларово.
- 3 танцови състава – Г. Тошево, Василево и Люляково.
- 8 певчески групи – Г. Тошево, Василево, Кардам, Изворово, Спасово, Рогозина, Пастир и Пчеларово.
- 5 групи стари градски песни – Г. Тошево Кардам, Росица, Чернооково, Пчеларово
- 10 клуба на жената – Сноп, Балканци, Зограф, Йовково, Изворово, Рогозина, Пастир, Красен Преселенци, Люляково.
- 6 клуба „Млад приятел на книгата” – Г. Тошево, Кардам, Преселенци, Житен, Люляково, Пчеларово.
- 1 клуб „Любознайко – Всезнайко – Г. Тошево
- 1 клуб „Фентъзи” – Г. Тошево
- 1 състав модерен балет – Г. Тошево
- 1 рок състав – Г. Тошево
- 2 клуба за четене – Росица, Рогозина.
- 5 клуба на пенсионера – Сноп, Балканци, Зограф, Пастир, Житен.

- 10 коледарски групи – Кардам, Росица, Изворово, Спасово, Чернооково, Рогозина, Пастир, Преселенци, Люляково, Пчеларово.
- 7 лазарски групи - Кардам, Росица, Спасово, Чернооково, Преселенци, Люляково, Житен.
- 7 кръжока по плетиво – Дъбовик, Спасово, Чернооково, Рогозина, Красен, Житен, Пчеларово.
- 2 групи за обичаи – Спасово, Житен,.
- 1 група за ромски песни – Чернооково.
- 1 детска вокална група – Пастир.
- 1 кръжок худ. Слово – Красен
- 1 кръжок по шах - Люляково

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Подкрепа от общината чрез допълнително субсидиране и финансиране на културни прояви ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Липса на конкуренция с други културни институции по места ☐ Общинското ръководство започна прилагането на проектния принцип при допълнителното финансиране 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите и читалищата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет за възможности за външно финансиране с изключение на читалището в общинския център ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти ☐ Физически и морално остаряла литература ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство

Препоръки:

- да се потърси възможност за оборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност
- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации
- общината да използва възможностите предлагани от програмата за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общината може да включи читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен
- общинското ръководство да заложи на проектния принцип при допълнителното субсидиране, за да привикнат читалищните дейци към този начин на работа

ОБЩИНА КАВАРНА ⁵

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 480,6 кв.км. Населението наброява 18285 жители в 21 населени места. Общинският център – гр.Каварна има 12855 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури и туризма.

В тринадесет населени места на общината има регистрирани тринадесет народни читалища – едно в общинският център и дванадесет в прилежащите села. Особено в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Каварна и тя се използва за фонд работна заплата.Субсидираните бройки са 19, като 14 от тях са в читалището в общинския център, а останалите 5 – по селските читалища, като в Септемврийци тя е разкрита през 2007г. Към читалищата в селата Челопечене, Могилище, Камен бряг, Селце, Свети Никола, Г.С.Раковски, Нейково и няма разкрити субсидирани бройки и това е една от причините да е затруднена дейността им.От назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекарите по селата, един е с полувисше образование, а останалите са със средно образование и голям опит.

Само читалищата в селата Белгун, Видно, Челопечене, Вранино и Българево имат собствени сгради, които се стопанисват правилно, а останалите се помещават в кметствата, пенсионерски клубове или други общински сгради.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но като се има предвид, че е строен през 60 – 70 – те години на миналия век, се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, както и с целеви допълнителни субсидии от Министерство на културата.През изминалата 2007г година от общинският бюджет са отделени за неотложни ремонтни работи и дейност 286006лв. Независимо от това средствата не достигат и затова проблема с частичните ремонти стои открит.

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд, но този въпрос е решен за една трета от всички читалища.

Техническата обезпеченост на читалищата е на ниско ниво.С компютри и интернет разполагат единствено читалищата в общинския център и с.Българево, а в с.Белгун, Вранино и Видно има само компютър/ в последните две от 2007г./Това обуславя трудния достъп до навременна информация и ограничава възможностите за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Библиотеки има само в селата Българево, Белгун, Видно, Вранино и Камен бряг.Те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

отдел “Култура” на общината. Поради техническа необезпеченост никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност, с изключение на читалище “Съгласие” – гр. Каварна, където се използва Електронен каталог на Софтлит – София.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. И през 2007г. в селата Свети Никола и Г.С.Раковски няма постоянно действащи самодейни колективи. В другите читалища работят следните колективи:

- 2 театрални състава – Каварна, Българево
- 1 детска музикална школа / групи по пиано и народно пеене/ - Каварна
- 1 фолклорен ансамбъл – Каварна
- 4 групи за народни обичаи – Септемврийци, Челопечене, Селце, Видно
- 2 групи стари градски песни – Могилище, Челопечене
- 1 детски хор – Каварна
- 9 групи за автентичен фолклор – Нейково, Септемврийци, Челопечене, Камен бряг, Селце, Българево, Белгун, Вранино, Видно
- 1 група за народно пеене – Могилище
- 1 школа изобразително изкуство – Българево
- 1 школа литературно творчество – Българево
- 1 школа „Сръчни ръце” – Българево
- 1 коледарска група - Септемврийци

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА КАВАРНА

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите и читалищата по селата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет

<p>финансиране от МК</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Подкрепа от общината чрез допълнително субсидиране и финансиране на културни прояви ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Липса на конкуренция с други културни институции по места 	<p>за възможности за външно финансиране с изключение на читалището в общинския център и това в с.Българево</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти ☐ Физически и морално остаряла литература ☐ Недостатъчно включване на читалищните колективи в богатата културна програма на общината през туристическия сезон ☐ Недобра кадрова обезпеченост ☐ Липса на самостоятелен сграден фонд на седем читалища ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство
--	--

Препоръки:

- да се потърси възможност за оборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност
- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации
- общината да съдейства за решаване на кадровите проблеми на читалищата
- предвид големия интерес на потока наши и чужди туристи към Каварна, Калиакра, природния резерват “Яйлата” и други туристически обекти читалищата могат да станат средищата за представяне и популяризиране на местните автентични традиции, бит и обичаи

- общината да използва възможностите предлагани от програмата за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общината може да включи читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен
- общинското ръководство да въведе проектния принцип на допълнително субсидиране

ОБЩИНА КРУШАРИ ⁶

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 417458дка., от които обработваемите площи са 276450дка. Населението наброява 7264 жители в 19 населени места. Общинският център – с.Крушари има 1764 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури и животновъдството.

В седем населени места на общината има регистрирани седем народни читалища – едно в общинският център и шест в прилежащите села. Особено в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Крушари и тя се използва за фонд работна заплата.Субсидираните бройки са 14, като 8,3 от тях са в читалището в общинския център, а останалите 5.7 – по селските читалища. Назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекарите, са със средно образование и голям опит. Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но като се има предвид, че е строен през 60 – 70 – те години на миналия век, се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, както и с целеви допълнителни субсидии от Министерство на културата.Независимо от това средствата не достигат и затова проблема с частичните ремонти стои открит за селата Крушари и Телериг.И през 2007г. общината не е отделила средства от бюджета си за читалищата.

Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд, както и наеми отдвижимо и недвижимо имущество.

Техническата обезпеченост на читалищата е на ниско ниво.С компютър и интернет от 2007г. разполага единствено читалището в общинския център.Това обуславя трудния достъп до навременна информация и ограничава възможностите за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми.Като основно средство за комуникация помежду си се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел “Култура” на общината.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната.Те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Например в селата Лозенец и Ефрейтор Бакалово от 20 години не е закупувана литература.Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел “Култура” на общината.Поради техническа необезпеченост никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

възрастни. Единствено в Ефрейтор Бакалово няма постоянно действащи самодейни формации – само коледарска група като една от причините е, че има едва по 0,2 щатни бройки. В останалите читалища работят следните колективи:

- 6 фолклорни групи – Александрия – 2, Полк. Дяково, Телериг – 2, Крушари
- 2 групи за автентичен фолклор – Крушари, Коритен
- 1 кръжок изобразително изкуство – Лозенец
- 1 кръжок интарзия – Лозенец
- 1 танцова школа - Крушари
- 1 група за изворен фолклор – Телериг
- 1 група за традиции и обичаи – Телериг
- 1 група за стари градски песни – Крушари
- 1 група за автентични танци – Крушари
- 1 коледарска група – Полк. Дяково

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА КРУШАРИ

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Липса на конкуренция с други културни институции по места ☐ Партньорските отношения с градове от Франция, Сърбия, Румъния и Украйна дават възможност на самодейните състави да се изявят на международна сцена ☐ Местният фолклорен събор “Текето” ежегодно дава сцена на над 1000 участници от общината, областта, страната и побртимените градове 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите н читалищата по селата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет за възможности за външно финансиране с изключение на читалището в общинския център ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти ☐ Физически и морално остаряла литература ☐ Липсва общинско финансиране на читалищата заради малкия бюджет на общината ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне н услуги и спонсорство – с изключение на общинското читалище

Препоръки:

- да се потърси възможност за оборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност
- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации
- общината да използва възможностите предлагани от програмата за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- общината да потърси възможност да осигури закупуване на озвучителна уредба за НЧ “Й. Драгнев” – с. Крушари, което не бе прието от общинския съвет като разход в бюджета за 2007г.
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общината може да включи читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен

ОБЩИНА ТЕРВЕЛ ⁷

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 579570дка. Населението наброява 19849 жители в 26 населени места. Общинският център - гр. Тервел има 6966 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – производство на зърнено – житни култури.

В дванадесет населени места на общината има регистрирани народни читалища – едно в общинският център и единадесет в прилежащите села. Особено в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Тервел и тя се използва за фонд работна заплата.Субсидираните бройки са 27, като 11 от тях са в читалището в общинския център, а останалите 16 – по селските читалища. Назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари, са със средно образование и голям опит.Със висше образование са пет човека.

Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата, с изключение на селата Божан и Зърнево, които разполагат с по една стая съответно в училището и кметството.Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но като се има предвид, че е строен през 60 – 70 – те години на миналия век, се изискват постоянни ремонти.Това става единствено възможно с намесата на общината, както и с целеви допълнителни субсидии от Министерство на културата.За 2007г. общината е заделила от собствените си средства 6730лв. за подмяна на част от дограмата на читалището в Тервел, а при финансирането на дейности е заложила на проектния принцип – чрез общинската програма „Училището и читалището – естествена и безопасна среда за децата”.

Като начин за набавяне на допълнителни средства не всички читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50дка земя от общинският поземлен фонд.

Техническата обезпеченост на читалищата е на ниско ниво.С компютри и интернет разполага единствено читалището в общинския център.Това обуславя трудния достъп до навременна информация и ограничава възможностите за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми.Като основно средство за комуникация помежду си се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел “Култура” на общината.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната.В селата те се обслужват от секретарите.Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели.Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел “Култура” на общината.Поради техническа необезпеченост никъде по селата няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.Единствено в НЧ”Димитър

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

Дончев – Доктора” – гр.Тервел е инсталиран библиотечен програмен продукт WINISIS от НАЦИД.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за възрастни. Единствено в Орляк няма изградени постоянно действащи самодейни колективи. В останалите читалища има разкрити следните форми:

- 6 детски танцови състава – Тервел, Жегларци, Каблешково, Божан, Коларци, Зърнево.
- 1 театрален състав – Тервел
- 1 фолклорен оркестър – Тервел
- 1 детска школа народно пеене – Тервел
- 1 детска вокална група – Тервел
- 1 ателие по приложни изкуства – Тервел
- 1 танцово певческа група за изворен фолклор – Тервел
- 1 школа за народни танци – Тервел
- 1 кукерска група – Честименско
- 1 група за обичаи – Жегларци
- 1 група стари градски песни – Каблешково
- 1 група за модерни танци – Поп Груево
- 1 клуб „Приятел на читалището” – Безмер
- 1 кръжок по плетиво – Поп Груево
- 1 група автентичен фолклор - Тервел
- 8 женски фолклорни групи – Жегларци, Честименско, Орляк, Каблешково/2/, Нова Камена, Кочмар, Зърнево
- 6 коледарски групи – Тервел – мъжка и женска, Кладенци, Каблешково, Нова Камена, Кочмар, Коларци
- 6 лазарски групи – Жегларци, Безмер, Каблешково, Нова Камена, Коларци, Зърнево
- 1 клуб на жената – Безмер
- 1 детска певческа група за български и турски фолклор - Безмер

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА ТЕРВЕЛ

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Подкрепа от общината чрез допълнително субсидиране и финансиране на културни прояви ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Активна работа на общината особено с детските формации на читалищата ☐ Липса на конкуренция с други културни институции по места ☐ Общината организира обучение на читалищните дейци два пъти годишно ☐ Общината успешно въвежда проектния принцип за допълнително субсидиране 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите и читалищата по селата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет за възможности за външно финансиране с изключение на читалището в общинския център ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти ☐ Физически и морално остаряла литература ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство

Препоръки:

- да продължи политиката на общината за приоритет на читалищата при реализиране на културната и програма
- да се потърси възможност за оборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност

- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации
- общината да използва възможностите предлагани от програмата за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общината може да включи читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен
- общината да продължи да въвежда като основен принципа на проектното субсидиране на читалищата

ОБЩИНА ШАБЛА ⁸

Кратка справка /представяне на общината и читалищата в нея/

Общината има обща територия 325 кв. км. Населението наброява 6766 жители в 16 населени места. Общинският център – гр. Шабла има 5300 жители. Структуроопределящ отрасъл на общинската икономика се явява селското стопанство, с основна насоченост – зеленчукопроизводството.

В пет населени места на общината има регистрирани пет народни читалища – едно в общинският център и четири в прилежащите села. Особено в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции.

Годишната държавна субсидия за читалищна дейност съгласно ЗНЧ се превежда на община Шабла и тя се използва за фонд работна заплата. Субсидираните бройки са 17, като 8 от тях са в читалището в общинския център, а останалите 9 – по селските читалища. Назначените на трудови договори читалищни секретари, изпълняващи и функциите на библиотекари по селата, са със средно образование и голям опит. От всички щатни бройки със висше и полувисше са четири, със средно-единайсет и с основно-един.

Читалищата са в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата. Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но като се има предвид, че е строен през 60 – 70 – те години на миналия век, се изискват постоянни ремонти. Това става единствено възможно с намесата на общината, както и с целеви допълнителни субсидии от Министерство на културата. За 2007 г. общината не е осигурила допълнително субсидиране на читалищата. Като начин за набавяне на допълнителни средства читалищата използват правото си по ЗНЧ за оземляване и арендуване на 50 дка земя от общинският поземлен фонд, както и наеми от движимо и недвижимо имущество.

Техническата обезпеченост на читалищата е на ниско ниво. С компютър, и интернет от 2007 г. разполага единствено читалището в общинския център. Това обуславя трудния достъп до навременна информация и ограничава възможностите за комуникация и кандидатстване с проекти по различни подходящи програми и грантови схеми. Като основно средство за комуникация помежду си се явяват ежемесечните срещи, организирани от отдел “Култура” на общината.

Основната дейност на читалищата е библиотечната и културно – просветната. Те се обслужват от секретарите. Като цяло библиотечните фондове са големи и добре съхранявани, но доста остарели. Обновяват се от дарения и новозакупени книги чрез отдел “Култура” на общината. Поради техническа необезпеченост никъде няма въведена автоматизация на библиотечната дейност.

Културната дейност се изразява основно в издирване и опазване на автентичния фолклор и обичаи, чрез изградени певчески и танцови групи, както детски, така и за

¹ Анализът се прави за всяка една община поотделно

възрастни. Единствено в село Граничар няма постоянно действащи самодейни формации, независимо, че имат 2 щатни бройки. В останалите читалища функционират следните форми:

- 1 театрален състав – Крапец
- 1 музикална школа – Шабла
- 2 танцови състава – Шабла, Дуранкулак
- 1 школа за спортни танци – Шабла
- 2 групи за автентичен фолклор – Шабла, Дуранкулак
- 1 група за популярни песни – Шабла
- 1 група за стари градски песни – Дуранкулак
- 1 клуб семейство и бит – Дуранкулак
- 1 клуб „Сръчни ръце“ – Ваклино
- 1 кръжок народни танци – Крапец
- 1 кръжок народни песни – Крапец
- 1 кръжок на жената – Ваклино
- 1 кръжок изобразително изкуство – Крапец
- 1 коледарска група - Ваклино

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА ОТ ОБЩИНА ШАБЛА

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Подкрепа от общината чрез допълнително субсидиране и финансиране на културни прояви ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Липса на конкуренция с други културни институции по места 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите и читалищата по селата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет за възможности за външно финансиране с изключение на читалището в общинския център ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти – с изключение на Шабла ☐ Физически и морално остаряла литература ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство

Препоръки:

- да се потърси възможност за оборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност
- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации

- общината да използва възможностите предлагани от програмата за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общината може да включи читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ

НА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩАТА

В ОБЛАСТ

ДОБРИЧ

В сто населени места на областта има функциониращи 104 народни читалища – 10 в градовете и 94 в прилежащите села. Особено в селата те се явяват единствените организации, изпълняващи държавни културно – просветни функции. Читалищата са в болшинството си в собствени сгради, които се стопанисват правилно, на места съвместно с кметствата. Сградният фонд е в сравнително добро състояние, но като се има предвид, че е строен през 60 – 70 – те години на миналия век, се изискват постоянни ремонти. Това става единствено възможно с намесата на общините, както и с целеви допълнителни субсидии от Министерство на културата. Всички общини от областта ежегодно отделят според възможностите си такива средства с изключение на община Добрич. Независимо от това средствата не достигат и затова проблема с частичните ремонти стои открит за някои села.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЛАСТ ДОБРИЧ

СИЛНИ СТРАНИ	ПРОБЛЕМИ
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Богато културно-историческо наследство ☐ Сграден фонд ☐ Голям библиотечен фонд ☐ Развита художествена самодейност ☐ Наличието на субсидии и допълнително финансиране от МК ☐ Юридическа самостоятелност ☐ Читалищата присъстват осезателно в разделите “Култура” на дългосрочните областна и общински стратегии за развитие ☐ Подкрепа от повечето общини чрез допълнително субсидиране и финансиране на културни прояви ☐ Активна работа на самодейните колективи, участие на местни, регионални и национални фестивали ☐ Липса на конкуренция с други културни институции в малките населени места ☐ Ангажираност на повечето общини с обучението и повишаване на квалификацията на читалищните кадри ☐ Организираните по общини фолклорни събори и фестивали дават сцена на всички читалищни състави ☐ Читалищата са в основата на културните календари на общините 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Необходимост от ремонт на залите и читалищата по селата, оборудването им с технически средства ☐ Недостатъчна оборудваност с комуникационни средства по селата – телефон, компютър, принтер, интернет ☐ Липса на достъп до информация чрез интернет за възможности за външно финансиране с изключение на читалищата в областния и общинските центрове ☐ Недостатъчен капацитет на читалищните кадри за разработка и управление на проекти ☐ Физически и морално остаряла литература ☐ Слабо развито партньорство с местния бизнес – за предоставяне на услуги и спонсорство

Препоръки:

- да се потърси възможност за оборудване на читалищата в селата с комуникационни средства – тел., компютри и осигуряване на интернет връзка, като преди това се обучат читалищните кадри за работа с тях
- читалищата да разнообразят дейността си – основно самодейни състави, и постепенно се превърнат в информационни центрове за местната общност

- да се подобри съвместната работа с учебните заведения в селата за привличане на децата и осмисляне на свободното им време
- да се продължи организирането на обучителни семинари за повишаване квалификацията на читалищните кадри – като библиотечни работници и за разработка и управление на проекти, съвместно с РЕКИЦ “Читалища” – Добрич, регионална библиотека и други обучителни организации
- общините да се използват възможностите предлагани от оперативната програма за развитие на селските райони за решаване на проблемите на сградния фонд
- предвид големите възможности, които предоставя програмата за трансгранично сътрудничество България – Румъния общините може да включат читалищата като партньори при реализация на проекти за културен обмен
- да продължи добрата съвместна работа между Областна администрация – Добрич и РЕКИЦ “Читалища” – Добрич при организиране на обучения на читалищни дейци, регионални областни срещи на читалищата, презентирание на положителни читалищни практики и решаване на читалищни проблеми
- общинските ръководства да въведат като основен принципа на проектното субсидиране на дейността на читалищата

Като цяла можем да направим следните изводи:

- Задълбочават се връзките между РЕКИЦ и читалищата по места.Срещите са за техни текущи проблеми, както и за разясняване на инициативите на Министерството на културата. Това се отчита от читалищата като добра и полезна практика. Поддържат се и добрите връзки с общините от добричка област, както и със самата областна управа, която ни оказва помощ във всичко. Включително и с това зам.-областни управители да бъдат лектори на читалищни форуми, организирани, най-вече за оперативните програми.
- Проблем, според нас, е, че тъй като капацитетът на повечето общини за работа по програмите е все още недостатъчен, те насочват наличния си ресурс основно към инфраструктурни проекти, което е оправдано. Но читалищата, където също няма капацитет оставят във висящо положение, предвид факта че поне по две

програми “Административен капацитет” и “Регионално развитие” отпуснати безвъзмездни средства. Според нашето мнение Министерството на културата трябва да засили информационната работа в тази връзка. Това може да става с указания на министерството към РЕКИЦ, което може да бъде провеждано със собствени сили и средства.

- От проведените през годините срещи са налага изводът, че представителите на читалищата възприемат по-трудно сухата информация с цифри и мерки. Предвид нашия експеримент да покажем кратки филмчета / от диска на ОП “Административен капацитет/, се убедихме, че читалищните дейци възприемат по-лесно и този подход предизвиква конкретни идеи у тях за собственото им населено. Такива могат да се направят от министерството за добри практики в читалищата по подобие на информационната кампания „Панорама на читалищни идеи”.
- Възможността за усвояването на средствата е в европодготовката на персонала на читалищата, върху която трябва да се наблегне, но по съвсем достъпен начин, за което може да се помисли за достъпни за разбиране дигитални, които да подготви министерството.